

2. Huntington H.E. *Subversive Memes: Internet Memes as a Form of Visual Rhetoric*. AoIR *Selected Papers of Internet Research*. 2013, 3. URL:

https://www.academia.edu/download/32547359/Huntington_AoIR2012_paper.pdf (дата звернення: 19.11.2021)

3. Родигін К.М. Аналіз візуальних маркерів образу «українського буржуазного націоналіста» в карикатурах журналу «Перець». *Регіональна журналістика: реалії, виклики, перспективи : матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції* (м. Тернопіль, 15 квітня 2021 року). Тернопіль, 2021. С. 75-77.

4. Родигін К. Конструювання візуального образу «українського буржуазного націоналіста» в карикатурах журналу «Перець» (1941–1991 рр.). *Образ*. 2021. Вип. 1 (35). С. 101-113.

5. Родигін К.М. Конструювання «образу ворога» в карикатурах: «Українські буржуазні націоналісти» та їх супутники в сатиричному журналі «Перець». *Матеріали наукової конференції професорсько-викладацького складу, наукових працівників і здобувачів наукового ступеня за підсумками науково-дослідної роботи за період 2019–2020 рр. (квітень–травень 2021 р.)*. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2021. С. 302-304.

УДК 35:33.021.8:[354:351:321.01:323.2](477)

*Ружицький В. В., здобувач освіти,
Чальцева О. М., д. політ. н., доцент,
професор кафедри політології та
державного управління*

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ, ЯК СУКУПНІСТЬ ПОЛІТИКО-УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

Існуюча з часів незалежності в країні система державного управління демонструє свою неефективність, внутрішню незбалансованість, віддаленість від громадян, що в результаті виступає стримуючим засобом під час здійснення системних перетворень. Враховуючи векторний вибір України до європейської інтеграції перед її інститутами постають непрості завдання щодо проведення законодавчої та інституційної реформи, необхідної для ефективного реалізації трансформації системи органів державного управління. Зниження адміністративного навантаження державного регулювання, подолання політичної корупції, забезпечення реалізації принципів верховенства права та передбачуваності адміністративних дій є основним комплексом заходів, який необхідно провести Україні в процесі реформування її системи державного управління. Від безпосередньої ефективності реалізації реформи держуправління залежать рівень життя громадян, якість ведення бізнесу, рівень внутрішнього валового продукту та інші економічні показники.

Систему державного управління України, можна розглядати через призму історичного інституціоналізму, оскільки держані інститути їх ієрархія, система

прийняття, впровадження та контролю за політичними рішеннями формувались протягом тривалого історичного періоду, тому змінити систему їх функціонування важко. Аналізуючи систему державного управління через концепцію інституційної еволюції Д.Норта, який виділяє три основні складові функціонування держави: 1) неформальні обмеження (традиції, звичаї, соціальні норми), які складаються спонтанно, без чийогось свідомого задуму, як побічний результат взаємодії безлічі людей, які мають власні інтереси і змінюються лише поступово; 2) формальні правила (конституція, закони, нормативно правові акти) встановлюються та підтримуються свідомо, найчастіше - силою держави, допускають різку одномоментну ламку (у періоди революцій); 3) механізми примусу, що забезпечують дотримання правил (суди, поліція) [1].

Варто зазначити, що за період історично довгого перебування України, під впливом та у складі монархічних та тоталітарних держав, була сформована сильно централізована ієрархічна система, що орієнтується на нормативно-типову модель державного управління. В умовах переходу до демократичного режиму публічна політика та державне управління характеризується специфікою інституціонального і практичного плану, однак основоположною її особливістю є субсидіарний, консенсусний і діалоговий характер, консолідуюча роль інститутів і опора на ліберально-демократичну ідею. Демократична нормативно-типова модель в публічній політиці передбачає не тільки існування, але і якісний розвиток: 1) громадянського суспільства, в тому числі і його організаційних інститутів, що впливають на громадське управління і одночасно здійснюють контроль-обмежувальні функції стосовно держави; 2) широкого інформаційно-дискурсивного простору, в якому різноманітні диференційовані інтереси акторів узгоджуються в єдину позицію щодо вирішення значущих питань; 3) системи публічного управління, в якій формується в рамках деліберативного процесу політичний курс і існує комплекс каналів громадської участі в прийнятті публічних рішень [2].

На сучасному етапі розвитку держави вся повнота влади сконцентрована в руках Президента та парламентської коаліції. Інституційні зміни можуть виникати спонтанно та несвідомо, за рахунок стихійної інтеракції (напр. Революція Гідності 2013-2014), – тоді змінюються неформальні правила гри, або ж зміни можуть відбуватися свідомо, під впливом держави, яка привносить ті чи інші формальні правила гри. Відсутність інституційних змін означає, що ніхто з агентів не зацікавлений у перегляді чинних правил гри (з урахуванням витрат, які їм довелося б понести). В Україні відбувається поступові зрушення у складовій неформальних обмежень, а саме зміна соціальних норм та цінностей, розвиток громадянського суспільства. Однак відсутність кардинальних та ефективних змін в формальних правилах та механізмах примусу, свідчать про небажання змінювати правила гри з боку політичної еліти. Наприклад такі реформи в системі державного управління, як впровадження децентралізації, активна початкова фаза зупинилася на етапі впровадження інституту префектури, який би розширював повноваження місцевого самоврядування та водночас обмежував монополію влади

президента, на призначення та контролю діяльності очільників областей. Крім того, більшість новостворених або реформованих агенств, служб, бюро та інших структур державної служби, як так чи інакше підконтрольні та підзвітні, КМУ чи Президентові України, головні зміни у реформування державної служби, зосереджені на наданні адміністративних послуг населенню та розвитку кадрового потенціалу державних службовців. Тому важливо об'єктивно оцінювати, здатність центральних органів влади до здійснення ефективних структурних перетворень у системі державного управління України. Нижче наведено таблицю, за допомогою якої можна оцінити ефективність рішення.

Таблиця 1. Критерії ефективності прийняття політико-управлінських рішень [Ружицький В.]

Критерій	Питома вага
Рішення прямо стосується реформування системи державного управління	15%
Наявність усіх ресурсів для реалізації рішення	10%
Позитивне сприйняття суспільством запропонованого рішення	10%
Рівень задоволеності потреб суспільства	15%
Дотримання строків виконання рішення	10%
Позитивний вплив на динаміку зміни рівня життя населення	20%
Позитивний вплив на динаміку розвитку системи державного управління	20%
Сума	100%

За даними таблиці 1 можна зробити висновки про ефективність кожного з прийнятих політико-управлінських рішень, вагомість яких визначено на основі суб'єктивної оцінки дослідника, які в сумі складають 100% (для зручності в розрахунках $100\% = 100$ балів). Проаналізувавши низку прийнятих рішень, можна зробити висновки про рівень ефективності та його вагомість для держави. Рішення, що набрали менше 50 балів можна назвати неефективними та неідеальними, якщо бал коливається від 51 до 79 таке рішення слід вважати ефективним із внесенням незначних допрацювань, отримання балу від 80 і вище свідчить про високий рівень ефективності прийнятого рішення та його якість.

Отже, здійснення таких показових, але водночас малоефективних та незначних змін, які не знижують рівень бюрократизації та не підвищують рівень ефективності державного управління, свідчить про відсутність стратегічного планування здійснення реформи системи державного управління з боку центральної влади.

Література:

1. Норт Д. Институты, Институциональные изменения и функционирование экономики. М.: Фонд экономической книги «Начала», 1997 URL: <https://gtmarket.ru/library/basis/6310/6311> (дата звернення: 28.10.2021)

2. Чальцева О.М. Публічна політика: теоритичний вимір і сучасна практика. Монографія. Вінниця, 2017. URL: [http://idpnan.org.ua/files/chaltseva-o.m.-publichna-politika-teoretichniy-vimir-i-suchasna-praktika - d .pdf](http://idpnan.org.ua/files/chaltseva-o.m.-publichna-politika-teoretichniy-vimir-i-suchasna-praktika-d.pdf) (дата звернення: 01.10.2021)

УДК 323.23:811.161.2

*Стеблина Н. О., д. політ. н., доцент,
проф. кафедри журналістики та
соціальних комунікацій*

АЛГОРИТМ ВИЯВЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ІЗ ОЗНАКАМИ ЗАМОВНОСТІ У ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛАХ ПОПУЛЯРНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ

Донецький національний університет імені Василя Стуса

Матеріали із ознаками замовності залишаються актуальною проблемою популярних українських ЗМІ, хоча у передвиборчий період їхня кількість й може бути незначною. Так, моніторинги українських професійних медійних організацій показують численні порушення у загальноукраїнських онлайн-ЗМІ [1], на центральних телеканалах [2], регіональних газетах та на сайтах [3]. Однак, усі ці моніторинги здійснюються експертами вручну, без використання можливостей комп'ютерного аналізу даних. Тим часом, як формалізація виявлення матеріалів із ознаками замовності можлива і здатна значно прискорити роботу експертів, що займаються цим видом діяльності. Тож у цій роботі продемонструємо алгоритм виявлення матеріалів із ознаками замовності за допомогою комп'ютерної програми (мова Python), який працюватиме із контентом телеграм-каналів популярних українських ЗМІ. Зазначимо, що запропонований алгоритм є продовженням роботи над зазначеною темою (див. [4]) і має на меті не замінити ручну обробку матеріалів, а допомогти у цій роботі.

Актуальність та практична цінність цієї роботи полягає в тому, що запропонована комп'ютерна програма здатна пришвидшити обробку інформації для експертів, що займаються пошуком маніпуляцій у ЗМІ, а також збільшити обсяг вибірки. Окрім того, через те, що комп'ютерна програма працює з Телеграмом, це також спрощує процедуру парсингу текстів (через те, що html-код для Телеграму однаковий для всіх каналів, а завантаження історії каналу доступне для всіх користувачів).

Виявлення матеріалів із ознаками замовності та політичних маніпуляцій в українських ЗМІ є популярним напрямом досліджень. Оскільки джінса постійно еволюціонує, науковці час від часу знаходять нові її типи або ж визначають певні її особливості, залежно від типу видань та ситуації. Так,